

تأثیر جنسیت بر سبک داستانی بازی آخر بانو از بلقیس سلیمانی

فاطمه رنجبر* fateme_ranjbar@semnan.ac.ir

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سمنان، ایران

چکیده:

بسیاری از پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزه جنسیت بر این باورند که زنان و مردان به سبب جنسیتی شدن تن و روان‌هایشان در روند رشد، دیدگاه‌های متفاوتی نسبت به جهان اتخاذ می‌کنند، از این رو کاربردهای زبانی و شیوه نویسندگی آنان نیز متفاوت است؛ این به معنای آن است که با بررسی سبک‌شناختی متون ادبی و شگردهای زبانی به‌کاررفته در آن‌ها می‌توان به تحلیل دقیقی از بازنمایی‌های جنسیتی و تأثیر جنسیت بر سبک نوشتاری متون رسید. با توجه به اینکه رمان‌های منتشرشده توسط زنان بر ساخت، تولید، بازتولید و دگرگونی سبکی متون و هویت جنسیتی و روابط قدرت میان زن و مرد تأثیر می‌گذارند پژوهش حاضر بر آن شد تا رمان بازی آخر بانو اثر بلقیس سلیمانی را با توجه به متغیرهای سبکی جنسیتی مورد بررسی و مطالعه قرار دهد. این پژوهش با بهره‌گیری از روش توصیفی-تحلیلی و برپایه دیدگاه‌های برخی از پژوهشگران از جمله سارا میلز به بررسی و کشف نشانه‌های سبک زنانه و تأثیر جنسیت نویسنده در سبک داستان بازی آخر بانو در سه سطح واژگانی، نحوی و گفتمانی پرداخته است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد اکثر مشخصه‌های زنانه نویسی و تأثیر جنسیت در این رمان آشکار است. در سطح واژگان کاربرد مکرر واژه‌های مرتبط با حوزه خانه‌داری، فیزیولوژی تنانه، بدن نگاری و تعابیر خاص زنانه دیده می‌شود، در لایه نحوی نیز علاوه بر ساده‌گویی با جمله‌های خبری، کوتاه و توصیفی، جزئی‌نگری و احساسی، رویا نگاری، توصیف‌های راحت و اقلام واژگانی عام و تکراری مواجهیم که با فضا و ذهنیت سبک زنانه مناسبت دارد. در لایه گفتمانی نیز با توجه به فرهنگ و جامعه مردسالار، نویسنده به بافتاری اشاره می‌کند که از هر سو زن را فراگرفته است و زن سال‌ها به وقت و کنش‌گری نیاز دارد تا بتواند از این گلوگاه فراتر رود.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۲۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۱۳

*این مقاله برگرفته از طرح فرصت مطالعاتی به راهنمایی دکتر علی تسلیمی است.